

Nemzetközi diákkonferencia

Az ISTC — nemzetközi diákkonferencia — február 12-18. között Budapesten tartja éves közgyűlését. A rendezvénynek — amelyre 40 országból 180 utazási irodai szakembert várnak — az Átrium Hotel ad otthont. Csütörtökön az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda központjában sajtótájékoztatót ismertettek a közgyűlésen megvitatandó főbb témákról: a diákkonferenciák kedvezményrendszerének egységesítését, valamint az olcsó légi szállítások kérdéseit.

Mint Sárdi Gyula, az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda igazgatóhelyettese egyebek közt elmondta: a nemzetközi diákkonferencia független, az ENSZ-ben is nyilvántartott szervezet, amelyet a diákturiztikával foglalkozó nemzetközi utazási irodák hozták létre és tartanak fenn. Feladata a nemzetközi diákturizmus fejlesztése.

Az ISTC budapesti közgyűlésének keretében nemzetközi diákkonferencia február 17-én, a Kertészeti Egyetem klubjában.

Mérleg

Új sorozat az Európánál

Mintegy 200 kötet kerül a könyvesboltokba az idén az Európa Könyvkiadó műhelyéből. A kiadói terv egyik érdekessége az új sorozat, amely a *Mérleg* címet kapta. A könyvfűzért az a felismerés hívta életre, hogy az utóbbi évtizedekben Magyarországon is érezhetően megnőtt az érdeklődés az esszé-, a tanulmányirodalom iránt.

Az új sorozat jórészt esz-

zéket közöl majd, s a filozófia, a történelem, a modern nyelvtudomány, a szociológia, a pszichológia, az esztétika gondolkodásába tartozó írások egyaránt helyet kapnak a kötetekben. Az első kötetek az ünnepi könyvheften jutnak az olvasókhoz. Az indító könyv *Michel de Montaigne* a tapasztalásról című esszéje, amely a montaignei életbölcesség összefoglalásának tekinthető.

Mutató Németh László munkáihoz

Számtalan írása van Németh Lászlónak, melyeknek lelőhelyeit alig-alig ismerik. Főleg a fiatalok vesztegetnek el sok időt keresései a különböző könyvtárakban. Rajtuk is segít most *Hartyányi István* összeállítása, *Mutató Németh László munkáihoz* címmel, mely a Somogyi-könyvtár kiadványaként jelent meg kétezer példányban.

A Nyugat novellapályázatának díjnyerteseként 1925 karácsonyán lépett be Németh László az irodalomba. Ezzel a novellájával (*Hortvátné meghal*) együtt 1932-ig 32 írása jelent meg a Nyugat hasábjain, miközben a *Protestáns Szemle* 42, a *Napkelet* 57 írását hozta. Valamennyi műfajban alkotott, melyek közül csak a tanulmányok, kritikák és cikkek műfaji megjelölését nem tünteti föl ez a Mutató, ahol természetesen föllelhetőek az aláveten irt publikációk is. Miként a fontosabb nyilatkozatok, interjúk, valamint az író halála után napvilágot látott levelek.

Szeged—Odessza

A testvérvárosi kapcsolatokról

Tegnap, csütörtökön a szegedi vasútigazgatóság székházában tartotta ülését a Csongrád megyei MSZBT-munkabizottság. Dr. Bozó Sándor, a bizottság elnöke közölte a résztvevőket, akik közt ott volt Fiedler Károly, az MSZBT Országos Elnökségének munkatársa is.

Kormányos András, a JATE adjunktusa áttekintést adott a Szeged és Odessza közötti kialakult testvérvárosi kapcsolatok fejlődéséről, melyeknek kezdetét az 1955-ben hozott tanácsi vb-határozat, illetve az 1956 januárjában irt válaszcél jelzi, amelyben az odesszai tanács elnöke tolmácsolta, hogy a testület elfogadta a szegediek javaslatát. Az első cserelátogatás 1957-ben volt;

1961-ben dolgozták ki az együttműködés alapelveit, s azóta egyre szélesebbé vált az MSZBT-munka sok érdekességet kínáló, sajátos elemeként ismert testvérvárosi — sőt testvérmegyei — kapcsolatok rendszere.

Jelenleg Szegedről öt üzem és négy oktatási intézmény tart fenn odesszai testvérintézménnyel allandó gyümölcsöző kapcsolatokat, melynek keretében kiterjedt szakmai együttműködésre nyílik lehetőség, technológiaszerződés, műszaki és tudományos szakemberek kölcsönös látogatásai. Az említettek között van a MAV Szegedi Vasútigazgatóság MSZBT-tárgasportja is, amelynek munkájáról, s az odesszai vasúti igazgatóság-

gal kialakult kapcsolatairól Balogh József, a vasúti üzemi pártbizottság titkára adott tájékoztatást. A szakmai tapasztalatcsere szép példája volt többek közt, hogy a BAM egyik tervezője Igor Turbin tartott előadást Szegeden. A vasúti tagcsoporthoz hazai kapcsolatai is kiépültek, így például az Alföldi Porcelángyár MSZBT-tagsoportjával is megteremtették az együttműködést.

A munkabizottság tagjainak hozzászólása után Fiedler Károly értékelte a megyében végzett MSZBT-munkát, melyről egyebek közt elmondta, hogy az ötleletes, színes rendezvények hozzájárulnak a két nép barátságának elmélyítéséhez.

Hogyan állunk a lakossági szolgáltatással?

Új formák, javuló minőség

Szeged szolgáltató ipara a nehézségek ellenére is fejlődik. Az átlagos évi növekedés meghaladta a 9 százalékos, ami az országos átlagnak megfelel. Az egy lakosra jutó ipari szolgáltatás értéke 1263, az összes szolgáltatásé 1426 forintra nőtt. A textilipar iránt csökkent a kereslet. A lakáskarbantartás fejlődése viszont 24 százalékkal meghaladta a tervezettet. A többi tevékenység a tervnek megfelelően alakult.

Kedvezően befolyásolta a szolgáltatásokat a hálózatbővítés, a Komfort Szolgáltató Szövetkezet működése, a Toluhin sugáruji gépjárműszerviz rekonstrukciója stb. Tovább nőtt a magán-kisipar létszáma, ezen belül a lakáskarbantartók száma. Kedvezőtlenül hatott viszont, hogy 14 szolgáltató egység nem készült el, illetve egy részük építése áthúzódott a VI. ötéves tervidőszakra. Eredmény, hogy Pétfőtelepen, Móravárosban, Tápén, Algyőn öt szolgáltató egység nyílt meg.

A gazdálkodó szervezetek bővítették szolgáltatásuk formáit, választékát, javult a minőség, s általában csökkentek a vállalati határidők. Mindez megfelel a lakossági igényeknek, kivéve a lakáskarbantartást. A lakossági ellátásban a szocialista szektor 70, a magán-kisipar 30 százalékot képvisel. A Patyolat Vállalat bekapcsolta az ellátásba Algyőt, Szőreget, Mihályteleket, Tápét, Hattaytelepet, Gyálárét, Béketelepet és Rókus városrészt, a szegedi járás települései közül pedig Rösztét, Pusztaszert, Dócot és Baksót.

A kisiparosok száma az 1980. évi 1353-ról 1982 végére 1644-re emelkedett. A lakosságot közvetlenül érintő szakmákban 199-cel nagyobb a létszám. Kedvező, hogy a lakáskarbantartáshoz tartozó szakmákban lényegesen több a szakember, mint korábban. Az ötnapos munkahét miatt nagy figyelmet fordítottak arra,

hogy a szolgáltató üzletek nyitvatartása a lakossági igényekhez igazodjon. A GELKA tovább tart nyitva a ságváritelepi fűtőszűzletben szombaton és hétfőn is dolgoznak. Megelőzték a szombati ügyeletet más üzemek is.

Minisztertanácsi határozat írja elő a szolgáltatások szervezeti formáinak korszerűsítését és feladatát adta újítja vállalkozások indítását. Ezért tavaly a negyedik negyedévben Szegeden megkezdődött az előkészület a GELKA-szervei és az AFIT Toluhin sugáruji egységének kisvállalként való működtetésére. Az előkészítő munkák határidőre befejeződtek, és lehetővé vált, hogy 1983. január 1-i hatállyal gépjárműjavító kisvállalat is alakuljon. Működésükről még nehéz lenne számot adni. Számolni kell bizonyos nehézségekkel, melyeket azért kell leküzdeni, hogy a lakosság ellátása minél szín-

vonalasabb legyen. Tavaly december 31-ig 134 gazdasági munkaközösség alakult, 1054 fővel. Ebből 91 vállalati, 43 pedig magángazdasági munkaközösség. Lakossági szolgáltatást 18 vegez közülük. A lakosság ellátása meg elmarad az igényektől, tehát továbbra is cél a kisipar és az egyéb vállalkozási formák erősítése.

A VI. ötéves terv feladatainak időarányos végrehajtása segítette a lakossági igények kielégítését, az ellátás javítását. A hátralevő években a kitűzött célok között kiemelten szerepel a kisvállalkozások és új szervezeti formák további fejlesztése és működésük ellenőrzése; a szolgáltatások bővítése; a minőség és a szolgáltatási díjak összhangjának javítása; a vállalati határidők csökkentése és a kiszolgálás kulturáltságának növelése, fokozása; a peremterületek jobb ellátása; elsősorban a magán-kisiparosok számának növelésével.

Szellemi termékek agrárügynöksége

Önálló vállalatként alakult az ország első innovációs agrárügynöksége: az 1979-ben alapított Pannónia. A 84 tagvállalatot egyesítő társaság igazgatói tanácsának határozata alapján ezentűl közös vállalként működik. Cégbejegyzése a Pannónia Műszaki-Fejlesztési Innovációs Közös Vállalat néven történt. Székhelye a Baranya megyei Baksa község, innovációs irodája működik Budapestben, Debrecenben és Keszthelyen. Saját reklám-irodája és nyomdája van. Tevékenységi körében az új eljárások felkutatása, s azok gyakorlati alkalmazása és elterjesztése tartozik.

A szellemi termékek forgalmazására szakosodott cég arra vállalkozott, hogy egy asztalhoz ülteti a feltalálókat, a kivitelezőket és a felhasználókat. Evégett számba vette a tagvállalatok által felkínált és igényelt szellemi termékeket, s ezekből adatbankot hozott létre. Szolgáltatásként rendszeresen kiadja az úgynevezett Pannónia-

dossziét, amelyben közlést, hogy ki, mit ajánl és igényel, milyen jellegű együttműködésre vállalkozik a partnerekkel.

A Pannónia tagjainak többsége mezőgazdasági üzem, rajtuk kívül állami és szövetkezeti vállalatok, egyetemen és főiskolák, valamint kutatási-fejlesztési intézetek vesznek részt a közös vállalat munkájában. Tagja az Intercoop külkereskedelmi vállalat is, ezáltal lehetőség nyílik a szellemi termékek külföldön történő értékesítésére. A cég részjegyeket bocsátott ki, ezek arányában veszik a tagvállalatok az esetleges veszteséget, illetve részesednek a várható nyereségből. Egy részjegy értéke 58 ezer forint.

A tekintélyes pénzügyi alap lehetővé teszi, hogy a vállalat indokolt esetben — vállalva a kockázatot — finanszírozzon kutatási, kísérleti és fejlesztési célokat, sőt meg is vásárolja és forgalmazza a szellemi termékeket.

Zenei naptár

Krisztaék szonátaestje

Miközben a Tisza Szálló nagytermében hallgatom Oleg Krisza markáns, nagyvonalú, határozott hegedűjátékát, amint sugárzóbbá, karakteresebbé válik, midőn otthagyja a klasszikát, sajnálkozva állapítom meg magamban, hogy a hangversenyek műsorstruktúráját is elmeresztette már az idő. Mi kár? Elnézést a profán hasonlatért, de a műkorcsolyaversenyek köztételező és szabadon választott gyakorlatainak monotonijára kellett gondolnom, mint kikerülhetetlenül meghatározó sorrendre. Hiszen általában a koncerteken sincs más: egy-egy mű a barokk, a klasszikus, a romantika és a modern korok arzenáljából. Néhan függetlenül attól, hogy maga az előadó mihez is vonzódnék inkább.

Persze távolról sem akarom állítani, hogy a szovjet szonátaestje, Krisza és a stílusához érzékenyen simuló "almazkodó" Tatjana Csakina (szongora) ne játszanak jól Beethoven (D-dúr szonáta, op. 12.). Csupán nincs annyi mondanivalójuk vele, mint akár Brahmszal (d-moll szonáta, op. 108.), Smitkével (II. szonáta) vagy Ravellal (G-dúr szonáta).

Igy aztán szívesebben hallgattunk volna tőlük olyasmiket, melyeket nem holmi kötelezőnek érzett korszakoló szemlélet terít szét zenei történeti lépcsőzetekre. Krisza férfias lírája, kiforrott technikával láttató, póztalan, nagyon szuggesztív, mindenfajta szentimentális hajlandóságtól mentes érzelmegazdagsága különösen a romantikus zenének képes megadni azt a "történelmi távlatot", ahonnan a ma emberek szükségképpen és adekvát természetességgel nézi, fogadja, kezeli. Mert utána csöppet sem véletlen, ha ebből az előadói iskolából logikusan következnek a színekben bujább, sejtelmesebb ravelli muzsika tolmácsolásának főös ellágyulásoktól ugyancsak tartózkodó muzsikalitása. S ha már az iskolát emlegetem, hadd írjam le Kriszát jó két évtizeddel ezelőtt David Ojstrah fedezte föl magának egy ki-jevi versenyen, s hívta tanítványai közé Moszkvába.

Érdekes epizódja volt a szegedi koncertnek, hogy a szovjet előadóművészek izelítőt adtak honfitársaik kortárs alkotóművészetéből. Megismertettük — ha csupán egyetlen kompozíció ere-

jeig — Alfred Gavriljevics Snitke nevét, akusztikus hatásokban bővelkedő, igenis figyelemre érdemes szonátájával. Amelynek egyebek között látványos tulajdonsága, hogy a zenei idő funkcionális tartozéka-ként bizonyítja a csendnek, a szüneteknek drámai jelentőségét. A német származású komponista a Szovjetunióban született 1934-ben, az Engels nevét viselő városban; tanulmányait a moszkvai konzervatórium-ban végezte, ahol jó két évtizede már oktatóként dolgozik. Tantárgya a hangszerelés...

N. I.

Export és kereskedelem

Tegnap, csütörtökön Szegeden ülést tartott a Fogycsúzási Szövetkezetek Csongrád megyei szövetségének elnöksége. A MESZÖV-székházban tartott tanácskozáson megvitatták és elfogadták a MESZÖV apparátusának szervezeti-idei munkaprogramját

és az ellenőrző iroda munkatervét. A Csongrád megyei garázsüzemek tevékenységéről jelentést, a többletexport helyzetéről, valamint a pincegazdaság és az afészek kapcsolatáról tájékoztatót fogadott el a testület.